

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Riigikohus
info@riigikohus.ee

Teie 20.06.2025
Meie 28.08.2025

nr 9-23/25-330-1
nr 13-2/5415

Ettepanekud kohtunike koolitusprogrammi

Esitame Justiits- ja Digiministeeriumi tagasiside ja ettepanekud kohtunike 2026. a koolitusprogrammile.

Justiits- ja Digiministeeriumi hinnangul on vajalikud tsiviil- ja maksejõuetusõiguse, täitemenetluse teemad koolitusprogrammis kajastatud. Samuti on hea meel tõdeda, et ka andmekaitsealane koolitus on programmist leitav. Omalt poolt leiame, et sobivateks koolitajateks andmekaitsealase koolituseks on 2024. a kohtunikele koolituse läbi viinud Monika Mikiver ja Nele Siitam.

Täpsustame koolitusprogrammi punkti 39, st KarS muudatuste (inimkaubanduse direktiiv) koolitust, mille korraldamise kontaktisikuks võib märkida Justiits- ja Digiministeerium kriminaalpoliitika osakonnast Anu Lepsi ja Anne Kruusemendi. Kuna direktiivi vastuvõtmise aeg on juuli 2026, siis tasub koolitust ajaliselt kavandada, nt 2026 sügisesse.

Teeme järgmised ettepanekud:

1. Lisada koolitusprogrammi konkurentsioiguse koolitus, kus selgitataks Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi (EL) 2019/1 (ECN+ direktiiv) ülevõtmise tagajärjel tehtud muudatusi (konkurentsiseaduses ja muudes seadustes). Nende muudatuste tagajärjel on muutunud konkurentsirikkumise menetluskord ja ka kohtute roll neis menetlustes. Konkurentsioiguse rikkumisi võidakse uue korra järgi menetleda nii uues konkurentsijärelevalvemenetluses (haldusmenetluse eriliik), millele võib järgneda halduskohtumenetlus; kui ka vääртеomenetluses – kusjuures erinevalt enne kehtinud korrast, kus Konkurentsiamet võis kohtuvälise menetlejana ise süüdistatavatele rahatrahvi määrata, on see pädevus nüüd delegeeritud maakohtule. Samuti tuleb arvestada, et direktiiv nõuab, et tagatud oleks tõendite täielik ülekantavus haldusmenetlusest vääртеomenetlusse, mis on Eesti õiguskorra ja kohtute jaoks pigem uus nähtus.

Samuti saaks selle koolituse raames tutvustada Eesti kohtunikele Euroopa Komisjoni kohtunike konkurentsioiguse valdkonna koolitusvõimalusi.

2. Võttes arvesse üldist julgeoleku olukorda tuleks käsitleda kohtute koolitustel (seal kus vähegi võimalik) teemasid, mis võimaldaks tõsta kohtute kriisivalmidust. Seda nii hädaolukordade kui riigikaitseolukorra (hübriid või sõjaline) vaatest, st kuidas mõista õigust erinevates olukordades.

Lisaks on vajalik, nt koostöös Kaitseministeeriumiga, tõsta kohtute ettevalmistust sõjakuritegude ja sõjaväelastega seotud kuritegude menetlemiseks.

3. Lisada koolitusprogrammi uue kinnipeetavate tingimisi enne tähtaega vabastamise korra koolitus süüteosakonna (täitmis)kohtunikele, eeldusel et Riigikogu vastava eelnõu 2025. aastal vastu võtab.

4. Lisada koolitusprogrammi kollektiivsete esindushagide koolitus. Koolituse viib läbi seadusemuudatuse väljatöötaja. Kontaktisikuks Justiits- ja Digiministeeriumi justiitshalduspoliitika osakonnast on Stella Johanson.

Vajadusel oleme valmis põhjalikumalt selgitama enda ettepanekuid.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Eneli Kivi
talituse juhataja

5911 4773
Eneli.Kivi@justdigi.ee